

Beknopte feiten en weetjes over participatie

Burgers en stakeholders actief betrekken
bij de ontwikkeling van duurzame
mobiliteitsplannen in stedelijke gebieden

Participatie – de uitdaging in een notendop

Een SUMP ('Sustainable Urban Mobility Plan' of duurzaam mobiliteitsplan in stedelijke gebieden) omvat een programma met doelstellingen en prioriteiten voor de langetermijnontwikkeling van het vervoerssysteem van een stad. De overgang naar duurzame mobiliteit vergt actieve ondersteuning van zowel het grote publiek als de stakeholders. Enkel zo kunnen succesvolle, haalbare strategieën ontwikkeld worden. Een participatieproces gebaseerd op dialoog is immers essentieel voor de analyse van mobiliteitsproblemen, de ontwikkeling van gemeenschappelijke doelstellingen en de selectie van mobiliteitsmaatregelen. Burgers en stakeholders bij dit proces betrekken kan een positieve basis creëren voor participatie in het kader van projectplanning en helpen om een betere kennisbasis te ontwikkelen, nieuwe ideeën en opinies te overwegen, en de algemene kwaliteit en betrouwbaarheid van het besluitvormingsproces te vergroten.

Het beheer van een doeltreffend participatieproces brengt ook heel wat uitdagingen mee, bijvoorbeeld een gebrek aan politieke steun voor een SUMP-proces dat de knowhow van zowel experts als leken ernstig neemt. Andere voorbeelden zijn een gebrek aan financiële middelen of een beperkte beschikbaarheid van personeel. Als de stakeholders en het grote publiek over het hoofd gezien worden bij de ontwikkeling van het SUMP, kunnen de planners geconfronteerd worden met onverwachte interventies en er kunnen samenwerkingskansen gemist worden. Planningsautoriteiten kunnen kiezen uit een hele reeks participatietools en moeten de combinatie vinden die het beste beantwoordt aan hun behoeften. Ten slotte moet de input van zowel burgers als stakeholders verwerkt worden in technische plannen en politieke beslissingen.

Belangrijke taken in de ontwikkeling van een SUMP

Institutionele samenwerking

- Analyse van juridische samenwerkingskaders
- Identificatie van institutionele actoren en inzicht in hun agenda's
- Evaluatie van institutionele vaardigheden, capaciteiten en hulpmiddelen
- Uitwerken van samenwerkingsstructuren en bepaling verantwoordelijkheden
- Beheer van institutionele partnerschappen
- Evaluatie van institutionele partnerschappen

Participatie

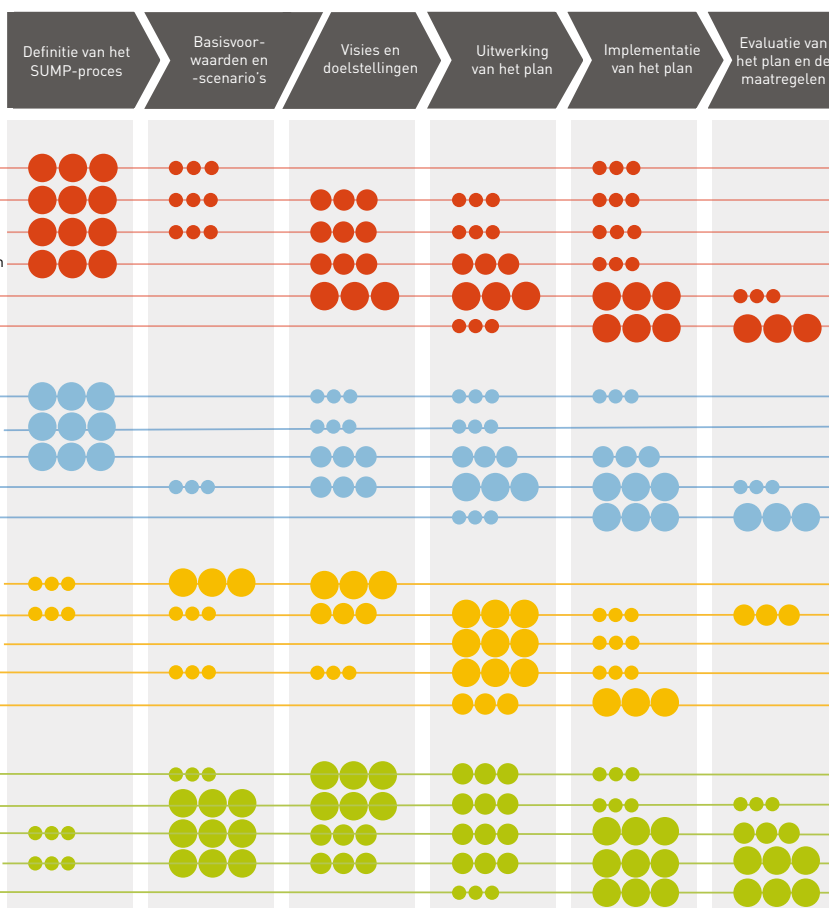
- Identificatie van lokale en regionale stakeholders en hun belangen
- Ontwikkeling van een strategie voor burger- en stakeholderparticipatie
- Bepaling van engagementniveaus en methodes
- Participatie- en conflictbeheer
- Evaluatie van het participatieproces

Selectie van maatregelen

- Analyse van bestaande maatregelen, doelstellingen, problemen en trends
- Identificatie en analyse van geschikte beleidsmaatregelen
- Gedetailleerde beschrijving van beleidsmaatregelen en -pakketten
- Analyse van de voorgestelde maatregelen en pakketten
- Beslissingsvorming rond verantwoordelijkheden en implementatie

Controle en evaluatie

- Ontwikkeling van een controle- en evaluatieplan
- Selectie van controle- en evaluatie-indicatoren
- Gegevensverzameling en zoektocht naar nieuwe gegevensbronnen
- Analyse van gegevens en indicatoren voor de presentatie van de resultaten
- Evaluatie van het SUMP-ontwikkelingsproces

©Rupprecht Consult, 2016

- Potentiële activiteit
- Aanbevolen activiteit
- Essentiële activiteit

Een SUMP-proces omvat verschillende opeenvolgende fases, van de definitie van het proces tot de evaluatie van het plan en de maatregelen. Deze grafiek illustreert de belangrijkste SUMP-taken voor planningsautoriteiten met betrekking tot de vier uitdagingen.

Institutionele samenwerking en participatie bestrijken het volledige proces, terwijl horizontale activiteiten al in de beginfase gelanceerd moeten worden, bij de definitie van het SUMP-proces. De selectie van maatregelen, evenals de controle- en evaluatieactiviteiten zijn dan weer relevant in

de volgende planningsfases, die focussen op analytische en technische aspecten. Deze grafiek weerspiegelt de initiële ontwikkeling van een SUMP. Bij de herziening en bijwerking van een al ontwikkeld SUMP moet verder gebouwd worden op bestaande structuren.

Belangrijke taken bij de ontwikkeling van een SUMP
Bron: Rupprecht Consult, 2016

Stakeholdervergadering in Boedapest, Bron: BKK (centrum voor vervoer van Boedapest)

Duidelijk bepalen voor welke stappen in de SUMP-cyclus participatie moet worden nagestreefd

Het is nuttig om een participatiestrategie te ontwikkelen om te bepalen bij welke stappen in de SUMP-cyclus burgers en stakeholders worden betrokken, en om te beslissen of al dan niet dezelfde tijdschema's en participatiemethodes worden gebruikt voor deze twee groepen. Een participatiestrategie vergemakkelijkt de coördinatie van het proces en biedt de deelnemers een transparante kijk op het proces en de doelstellingen ervan.

Ledereen de kans geven om deel te nemen aan het participatieproces

Het participatieproces moet een overzicht bieden van de stakeholders en demografische groepen die de effecten zullen ondervinden van de ontwikkeling en implementatie van het mobiliteitsplan en/of die ertoe zullen bijdragen. Dit omvat ook 'moeilijk te benaderen' groepen. Hiervoor kan bij de SUMP-ontwikkeling gekozen worden uit een van de vele beschikbare participatiemethodes, die elk een verschillende participatiegraad voorzien (bijv. crowdsourcing om lokale mobiliteitsinformatie te verkrijgen, interactieve visieontwikkeling en commentaar verzamelen op het ontwerp van het mobiliteitsplan). De planningsautoriteit moet zowel online- als 'face-to-faceparticipatietools' in overweging nemen en de meest geschikte methode kiezen voor elke stap in het SUMP-proces en voor elke groep deelnemers.

Alle ontvangen input systematisch en transparant opslaan en analyseren

De input van burgers en stakeholders moet gedocumenteerd, doorgenomen en geanalyseerd worden. Het is belangrijk om duidelijk en open te communiceren over de ontwikkeling van het SUMP en op transparante wijze uit te leggen hoe beslissingen worden genomen. De doelstelling is om een open, respectvolle dialoog te voeren en te aanvaarden dat het niet haalbaar is om elke suggestie van de deelnemers te implementeren.

Voldoende middelen voorzien voor de voorbereiding en uitvoering van het participatieproces

De participatieactiviteiten moeten geschikt zijn voor de lokale context, de ervaring van de planningsautoriteit en de beschikbare hulpmiddelen en capaciteiten. De planning en coördinatie van participatieactiviteiten vergen veel tijd en inspanning, o.a. wat betreft de voortdurende kwaliteitscontrole en evaluatie van de voortgang van het proces, en om de nodige corrigerende maatregelen te nemen. Bovendien moeten middelen voorzien worden om de doeltreffendheid van de participatiestrategie kritisch te evalueren en zo de participatiegraad in toekomstige SUMP's op te trekken. De ontwikkeling van een kwalitatieve participatiecultuur is een leerproces dat veel knowhow vraagt van de planningsautoriteit, de burgers en de stakeholders.

Wilt u meer te weten komen over participatie en lokale casestudy's ontdekken?

Neem dan een kijkje in de volledige **CH4ALLENGE-handleiding voor participatie!**

Kijk ook op www.eltis.org en www.sump-challenges.eu

Deze brochure is tot stand gekomen binnen het Europese project **CH4LLENGE, 'De meest dringende uitdagingen aanpakken binnen duurzame stedelijke mobiliteitsplanning'**. Het project wordt gefinancierd door de Europese Commissie en gecoördineerd door Rupprecht Consult.

Het CH4LLENGE-consortium bestaat uit de volgende partners: Rupprecht Consult (DE), Institute for Transport Studies, University of Leeds (VK), Politehnica University of Timișoara (RO), Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (SI), The Association for Urban Transition (RO), Promotion of Operational Links with Integrated Services, Polis (BE), Union of the Baltic Cities, Sustainable Cities Commission (FI), FGM-AMOR (AT), de stad Amiens (FR), de stad Dresden (DE), de stad Gent (BE), West Yorkshire Combined Authority (VK), de stad Brno (CZ), BKK Centre for Budapest Transport (HU), de stad Kraków (PL), de stad Timișoara (RO) en de stad Zagreb (HR).

Voor meer informatie

European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans
www.eltis.org/mobility-plans
E-mail: enquiries@mobilityplans.eu

European Commission
Directorate-General for Mobility and Transport
Unit C.1 - Clean transport & sustainable urban mobility
Rue Jean-André de Mot 28
B-1049 Brussels

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van deze publicatie berust uitsluitend bij de auteurs. De publicatie weerspiegelt niet noodzakelijk de standpunten van de Europese Unie. Noch EASME noch de Europese Commissie kan verantwoordelijk gesteld worden voor het gebruik – in welke vorm dan ook – van de informatie in deze publicatie.

Contract: CH4LLENGE – De meest dringende uitdagingen aanpakken binnen duurzame stedelijke mobiliteitsplanning, subsidieovereenkomst nr. IEE/12/696/SI2.644740
Titel: Beknopte feiten en weetjes over participatie. Burgers en stakeholders actief betrekken bij de ontwikkeling van duurzame mobiliteitsplannen in stedelijke gebieden.
Versie: maart 2016
Auteurs: Miriam Lindenau en Susanne Böhler-Baedeker, Rupprecht Consult
Lay-out: Laura Sarlin, Union of the Baltic Cities Sustainable Cities Commission
Omslagafbeelding: Miriam Lindenau, Rupprecht Consult

Deze brochure voor participatie werd oorspronkelijk geschreven in het Engels en vervolgens vertaald naar het Nederlands door Bluelines. De Engelstalige versie van deze brochure vind je terug op www.eltis.org en www.sump-challenges.eu.

Het auteursrecht voor deze brochure berust bij het CH4LLENGE-consortium en de auteur, Rupprecht Consult Forschung & Beratung GmbH.

